

Podnikání

Elektronická učebnice

Pavla Kudělková

Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu CZ.1.07/1.1.07/03.0027
Tvorba elektronických učebnic

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1	Podnikání a podnikatelé	3
1.1	Podnikatelská činnost.....	3
1.2	Podnikání fyzických a právnických osob.....	4
2	Podnik jednotlivce	8
2.1	Charakteristika živnostenského podnikání.....	8
2.2	Všeobecné podmínky provozování živnosti	9
2.3	Zvláštní podmínky provozování živnosti	9
2.4	Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce	9
2.5	Druhy živností.....	10
2.6	Jednotný registrační formulář	12
2.7	Živnostenský rejstřík.....	12
3	Podnikání právnických osob	14
3.1	Obchodní společnosti	14
3.2	Veřejná obchodní společnost	16
3.3	Komanditní společnost.....	17
3.4	Společnost s ručením omezeným.....	19
3.5	Akciová společnost	21
	LITERATURA.....	28

Podnikání a podnikatelé

1 Podnikání a podnikatelé

1.1 Podnikatelská činnost

Podnikání je vymezeno v obchodním zákoníku jako „soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku“.¹

Podnikat mohou:

- fyzické osoby,
- právnické osoby.

Fyzickou osobou je každý člověk od svého narození do své smrti. Narozením vzniká způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti (právní subjektivitu) a smrtí právní subjektivita zaniká. Vedle právní subjektivity má fyzická osoba také způsobilost k právním úkonům, která vzniká v plném rozsahu až zletilostí.

Právnické osoby jsou organizace, které jsou vytvořeny lidmi a jsou považovány za samostatný subjekt práv a povinností. Jedná se např. o obchodní společnosti, nadace, obce, kraje, rozpočtové a příspěvkové organizace, státní podniky, ale také politické strany a hnutí, odborové organizace, církve a náboženské společnosti.

Podnikatelem podle obchodního zákoníku je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, které podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Podnik a firma

V běžné řeči často označujeme podnikatelské subjekty podnik nebo firma. Z právního hlediska, ale musíme mezi těmito výrazy dělat rozdíl.

Podnikem se podle obchodního zákoníku rozumí souhrn *hmotných, osobních a nehmotných složek* podnikání.

Obchodní firma (firma) je název, pod kterým je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku. Podnikatel je povinen činit právní úkony pod svou firmou.

Firmou fyzické osoby je její jméno a příjmení. Firma může obsahovat dodatek, který odlišuje osobu podnikatele nebo druh podnikání.

¹ § 2, odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb.

Podnikání a podnikatelé

Firmou obchodní společnosti nebo družstva a dalších právnických osob, je název, pod kterým jsou zapsány v obchodním rejstříku. Součástí firmy je také *dodatek*, který označuje její *právní formu* (např. společnost s ručením omezeným, akciová společnost).

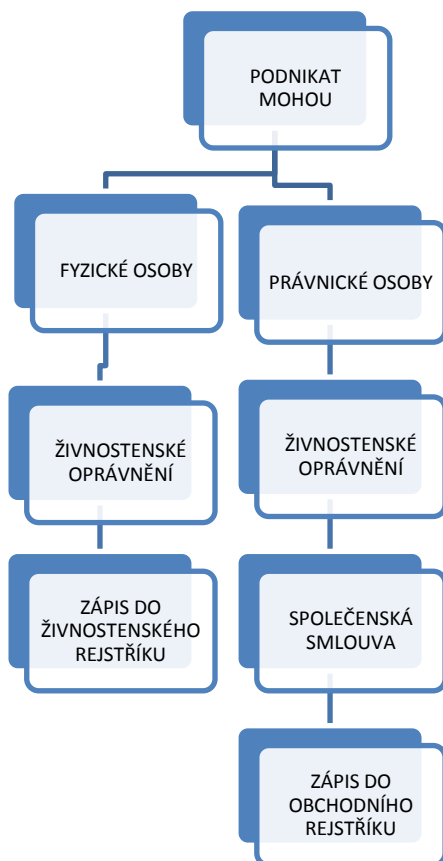
Pokud podnikatel není zapsán v obchodním rejstříku, pak je zapotřebí rozlišit, zda se jedná o fyzickou osobu nebo právnickou osobu. Fyzická osoba vede veškerá jednání pod svým jménem a příjmením a právnická osoba pod svým názvem. U svého jména a příjmení nebo názvu může podnikatel užívat při podnikání odlišující dodatek nebo další označení.

1.2 Podnikání fyzických a právnických osob

Podnikat mohou fyzické i právnické osoby. Základní podmínky podnikatelské činnosti jsou upraveny **živnostenským zákonem** a **obchodním zákoníkem**. Podnikatelé se při své činnosti musí řídit celou řadou dalších právních předpisů (např. zákonem o účetnictví, daňovými zákony, zákoníkem práce).

Vytvoříme si nyní zjednodušený model, ve kterém budeme předpokládat, že určitá osoba podniká na základě živnostenského oprávnění. Označení osoba je zvoleno záměrně, protože se může jednat o fyzickou osobu nebo o právnickou osobu. Rozdíly v postupu obou podnikatelských subjektů jsou patrné z obrázku 1.

Obr. 1: Postup při zahájení podnikatelské činnosti²

² Vlastní zpracování

Podnikání a podnikatelé

Fyzická osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění, se zapisuje do **živnostenského rejstříku**. Živnostenský rejstřík je informačním systémem veřejné správy. Jeho správcem je Živnostenský úřad České republiky (Odbor živností Ministerstva průmyslu a obchodu) a provozovateli jsou obecní živnostenské úřady a také krajské živnostenské úřady. Rejstřík je veden v elektronické podobě a je veřejným seznamem. Údaje v živnostenském rejstříku jsou zveřejněny na webových stránkách www.rzp.cz (obr. 2).

Obr. 2: Ukázka elektronické podoby Živnostenského rejstříku³

Ministry of Industry and Trade of the Czech Republic
MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU
RZP

Úvodní stránka | Vyhledání subjektu | Elektronické podání | Náповěda | Statistické údaje

Úvodní stránka » Vyhledání subjektu » Seznam subjektů » Údaje subjektu

Údaje z veřejné části Živnostenského rejstříku

Platnost k 26.03.2012 19:09:58

Subjekt

Jméno a příjmení:	Jiří Galia
Datum narození:	10.10.1976
Občanství:	Česká republika
Bydliště:	Komenského 857/24, 742 21, Kopřivnice
Místo podnikání:	Komenského 857/24, 742 21, Kopřivnice
Identifikační číslo:	73330981

Živnostenská oprávnění

Živnostenské oprávnění č. 1:

Předmět podnikání:	Klempičství a oprava karoserií
Druh živnosti:	Ohlašovací řemeslná
Vznik oprávnění:	28.06.2004
Doba platnosti oprávnění:	na dobu neurčitou

Živnostenské oprávnění č. 2:

Předmět podnikání:	Pokrývačství, tesařství
Druh živnosti:	Ohlašovací řemeslná
Vznik oprávnění:	03.01.2011
Doba platnosti oprávnění:	na dobu neurčitou

Osoby, které zakládají **právní osobu** (v našem modelovém příkladu předpokládáme obchodní společnost), musejí také získat živnostenské oprávnění. Společnost lze založit na základě společenské smlouvy, kterou podepisují všichni zakladatelé. Společnost vznikne zápisem do obchodního rejstříku.

Obchodní rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích. Obchodní rejstřík, který má elektronickou podobu, vede rejstříkový soud v místě krajského soudu. Do obchodního rejstříku se zapisují především obchodní společnosti a družstva. Co je obsahem zápisu do obchodního rejstříku, je patrné z ukázky (obr. 3), která byla získána z webových stránek www.justice.cz. U rejstříkového soudu se také ukládají důležité listiny, např. smlouvy o založení společnosti, listiny o oprávnění osob zastupovat společnost a také roční účetní závěrky a výroční zprávy. V elektronické podobě tyto dokumenty nalezneme ve *Sbírce listin*.

³ www.rzp.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podnikání a podnikatelé

Obr. 3: Ukázka výpisu z obchodního rejstříku⁴

Výpis
z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Ostravě
oddíl C, vložka 30634

Datum zápisu:	10. prosince 2007
Spisová značka:	C 30634 vedená u Krajského soudu v Ostravě
Obchodní firma:	STAVITELSTVÍ DANIEL STRYK s.r.o.
Sídlo:	Kopřivnice, Česká 868/37, PSČ 742 21
Identifikační číslo:	278 22 699
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Předmět podnikání:	provádění staveb, jejich změn a odstraňování specializovaný maloobchod a maloobchod se smíšeným zbožím zprostředkování obchodu a služeb realitní činnost velkoobchod
Statutární orgán:	jednatel: Daniel Stryk, dat. nar. 29. listopadu 1980 Kopřivnice, Komenského 976/6, PSČ 742 21 den vzniku funkce: 10. prosince 2007 Jednání za společnost: Jménem společnosti jedná jednatel samostatně.
Společníci:	Daniel Stryk, dat. nar. 29. listopadu 1980 Kopřivnice, Komenského 976/6, PSČ 742 21 Vklad: 200 000,00 Kč Splaceno: 100 % Obchodní podíl: 100%
Základní kapitál:	200 000,00 Kč

Obr. 4: Obchodní rejstřík a Sběrka listin⁵

Obchodní rejstřík a Sběrka listin

Obchodní rejstřík podle firem

Aktuální hledání: Upravit hledání

Počet nalezených subjektů: 1 - [Vytisknout seznam](#) Údaje platné ke dni 26.03.2012 06:00

1/1	Název subjektu:	STAVITELSTVÍ DANIEL STRYK s.r.o.	Identifikační číslo:	278 22 699
	Spisová značka:	C 30634 vedená u Krajského soudu v Ostravě	Den zápisu:	10.12.2007
	Sídlo:	Kopřivnice, Česká 868/37, PSČ 742 21		
	Výpis platných	Úplný výpis	Sběrka listin	

⁴ www.justice.cz

⁵ www.justice.cz

Podnikání a podnikatelé

1. Vysvětlete, jaký je rozdíl mezi fyzickou osobou a právnickou osobou.
2. Určete, zda se jedná o fyzickou osobu, nebo o právnickou osobu. Své rozhodnutí zdůvodněte.
  - a) Tatra, a. s.,
  - b) ředitel školy,
  - c) VOŠ, SOŠ a SOU Kopřivnice, příspěvková organizace,
  - d) nadační fond Škola,
  - e) Jan Novák, řezník,
  - f) Komerční banka, a. s.,
  - g) Česká pošta, s. p.
3. Jaký je rozdíl mezi podnikem a obchodní firmou?
4. Jaký je rozdíl mezi obchodní firmou fyzické osoby a právnické osoby?
5. Podle ukázky výpisu z obchodního rejstříku na obr. 3 určete, co se do obchodního rejstříku zapisuje. Porovnejte tento výpis a jeho náležitosti s ustanovením obchodního zákoníku.
6. Nahlédněte do Sbírký listin:
  - a) Tatra, a. s.,
  - b) Škoda Auto, a. s.,
  - c) vámi vybraného podniku.

Podnik jednotlivce

2 Podnik jednotlivce

Nejvíce podnikatelů – jednotlivců jsou fyzické osoby, které podnikají podle živnostenského zákona. Ty jsme brali v úvahu v našem modelovém příkladu v kapitole 1 a také tato kapitola jim bude věnována.

Obr. 5: Živnostenské oprávnění ve statistice Ministerstva průmyslu a obchodu⁶

Počet ke dni	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Celkem platných ŽO	3 837 725	3 961 070	2 815 400	2 898 826	3 009 443
- pro živ. koncesované	122 245	122 593	112 162	112 213	115 742
- pro živ. vázané	300 311	307 777	221 441	224 478	236 158
- pro živ. řemeslné	692 682	714 574	796 552	829 476	858 011
- pro živ. volné	2 722 487	2 816 126	1 685 245	1 732 659	1 799 532
ŽO pro fyzické osoby	2 851 311	2 902 788	2 315 748	2 382 609	2 461 620
ŽO pro právnické osoby	986 414	1 058 282	499 652	516 217	547 823
ŽO pro cizince	80 724	85 409	84 488	96 402	101 429
Podnikatelé celkem	2 030 759	2 054 325	2 112 424	2 173 615	2 233 474
- fyzické osoby	1 773 785	1 787 057	1 826 928	1 868 756	1 908 925
- právnické osoby	256 974	267 268	285 496	304 859	324 549
Podnikatelé cizinci celkem	65 722	68 785	77 158	87 753	90 983
Počet obyvatel	10 280 968	10 349 372	10 446 157	10 501 197	10 526 685
Počet ŽO na 1000 obyvatel	373,28	382,74	269,515	276,047	285,887
Podnikatelů na 1000 obyv.	197,53	198,50	202,22	206,987	212,173
Počet ŽO na 1 podnikatele	1,89	1,93	1,33	1,334	1,347

2.1 Charakteristika živnostenského podnikání

Živnostenské podnikání je podnikání, které je provozováno za podmínek stanovených zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Podle něj je **živností** soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

Definice živnosti je v základních rysech shodná s vymezením podnikání v obchodním zákoníku. Obchodní zákoník upravuje postavení podnikatelů, jejich vzájemné obchodní závazkové vztahy. Živnostenský zákon vymezuje podmínky pro získání oprávnění k podnikatelské činnosti (živnostenské oprávnění) a také kontrolu nad dodržováním podmínek stanovených pro činnost živnostníků.

Základními znaky živnosti (podnikání) jsou:

- soustavnost,
- samostatnost,
- provozování živnosti vlastním jménem,
- provozování živnosti na vlastní odpovědnost,
- provozování živnosti za účelem dosažení zisku,
- provozování živnosti za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

⁶ <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Podnik jednotlivce

Soustavnou činností může být činnost, která se opakuje každý den, ale i činnost opakovaná v jiné periodicitě (čtvrtletně, pololetně, ročně). Znak *samostatnosti* je splněn tehdy, jestliže se osoba rozhoduje o svém podnikání zcela samostatně. Živnostník provozuje svou živnost pod *svým jménem a příjmením* a nese za provozování živnosti *odpovědnost*, tzn. bere na sebe riziko neúspěchu a za své závazky odpovídá svým majetkem. *Zisk* je nepochybně motivem podnikatelské činnosti, ale nemusí jej být vždy dosaženo. Pokud podnikatelská činnost má být živností, pak musí být provozována podle pravidel vymezených v *živnostenském zákoně*. V opačném případě se nejedná o živnost, i když by činnost vykazovala základní znaky živnosti.

Živnostenský zákon přesně stanoví *činnosti, které nejsou živností* (viz § 3). Jedná se např. o činnost lékařů, veterinárních lékařů, advokátů, notářů, auditorů a daňových poradců. Fyzické osoby, které provozují samostatnou výdělečnou činnost v těchto oborech, tak činí podle zvláštních předpisů (lékaři podle zákona o zdraví lidu, veterinární lékaři podle zákona o veterinární péči, advokáti podle zákona o advokacii, notáři podle zákona o notářích a jejich činnosti, auditori podle zákona o auditorech a Komoře auditorů České republiky a daňoví poradci podle zákona o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky).

Z § 3 živnostenského zákona také vyplývá, že za živnostenskou činnost se nepovažuje např. podnikání v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví, hornická činnost, provozování dráhy, výroba elektřiny a výroba plynu.

2.2 Všeobecné podmínky provozování živnosti

Fyzické osoby, které provozují živnost, musí splňovat tyto všeobecné podmínky:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost.

Bezúhonnost se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů. Pojetí bezúhonnosti je specifikováno živnostenským zákonem.

2.3 Zvláštní podmínky provozování živnosti

Zvláštními podmínkami provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost.

Odborná způsobilost je požadována u živností řemeslných, vázaných a koncesovaných. Dokládá se osvědčením o vzdělání, kvalifikaci a praxi.

Jiná způsobilost se týká koncesovaných živností a vyjadřuje se k ní orgán, který spravuje oblast předmětu podnikání žádané koncese.

2.4 Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce

Podnikatel může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. Odpovědný zástupce je *fyzická osoba* ustanovená podnikatelem, která odpovídá za řádný provoz živnosti a také za dodržování povinností stanovených živnostenským zákonem. Odpovědný zástupce musí být k podnikateli ve *smluvním vztahu*.

Podnik jednotlivce

2.5 Druhy živnosti

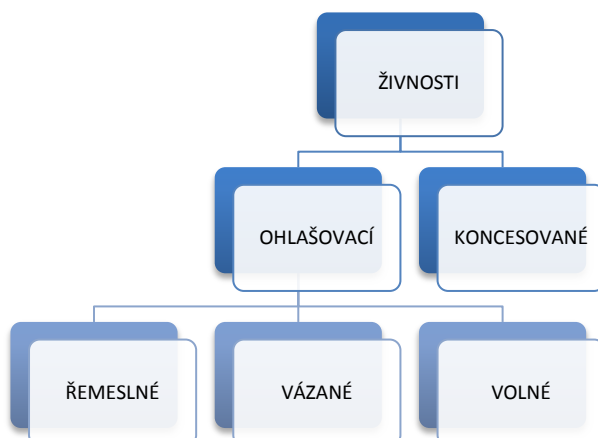
Živnostenský zákon rozděluje živnosti do dvou kategorií:

- živnosti ohlašovací,
- živnosti koncesované.

Kritériem pro jejich rozdělení je způsob, jak vzniká živnostenské oprávnění. Živnostenské oprávnění vzniká u ohlašovacích živností dnem ohlášení a u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Podnikatel prokazuje své živnostenské oprávnění **výpisem ze živnostenského rejstříku**. Živnostenské listy, případně koncesní listiny byly podnikatelům vydávány do poloviny roku 2008. Podnikatelé tak nyní mohou jedním dokladem prokazovat živnostenské oprávnění k několika živnostem.

Obr. 6: Druhy živností⁷

Ohlašovací živnosti jsou rozděleny druhově do tří skupin, a to na živnosti řemeslné, vázané a volné.

Živnosti řemeslné

Řemeslné živnosti jsou živnosti, u nichž je podmínkou provozování *odborná způsobilost*, která je specifikována přímo v živnostenském zákoně (§ 21 a § 22). Zároveň příloha 1 živnostenského zákona uvádí živnosti, které jsou považovány za řemeslné. V této příloze jsou uvedeny například tyto živnosti:

- řeznictví a uzenářství,
- pekařství, cukrářství,
- kovářství, podkovářství,
- zámečnictví, nástrojářství,
- hodinářství,
- zlatnictví a klenotnictví,
- truhlářství, podlahářství,

⁷ Vlastní zpracování

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podnik jednotlivce

- zednictví,
- pokrývačství, tesařství,
- holičství, kadeřnictví,
- kominictví.

Odborná způsobilost se zpravidla prokazuje dokladem o řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou v příslušném oboru vzdělání. Odbornou způsobilost je možné doložit dokladem o řádném ukončení vyššího odborného vzdělání nebo vysokoškolského vzdělání v příslušném oboru. Odborná způsobilost může být také prokázána v návaznosti na zvláštní právní předpisy, např. dokladem o uznání odborné kvalifikace.

Doklady, které jsou požadovány pro prokázání odborné způsobilosti, lze nahradit vzděláním získaným v příbuzném oboru, ale je zde požadována praxe. Obdobně je možné provozovat řemeslnou živnost po vykonání šestileté praxe v oboru.

Uvedená právní úprava by měla umožnit snadnější vstup do podnikání.

Příklad

Absolvent Střední školy hotelnictví a gastronomie ve Frenštátě pod Radhoštěm, který se vyučil v tříletém oboru kuchař-číšník, může ohlásit hostinskou živnost, která je uvedena v příloze 1 živnostenského zákona. Podle současné právní úpravy se předpokládá, že potřebnou odbornost získal v průběhu vzdělávání. Proto zákon nepředepisuje potřebnou praxi.

Žena, která je vyučena jako kadeřnice, tuto práci nedělá, ale sedm let pracuje v cukrářské výrobě. Chce si otevřít vlastní cukrárnu. V současnosti jí to živnostenský zákon umožňuje. I když nemá vzdělání přímo v daném oboru, ale má sedmiletou praxi. Náhradním dokladem v jejím případě bude prokázání praxe v oboru, jak je stanoveno v zákoně.

Živnosti vázané

Živnosti vázané jsou živnosti uvedené v příloze 2 živnostenského zákona. V příloze jsou např. tyto živnosti:

- oční optika,
- projektová činnost ve výstavbě,
- činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence,
- revize, prohlídky a zkoušky určených technických zařízení v provozu,
- průvodcovská činnost horská,
- provozování autoškoly,
- provozování solárií.

Prokazování odborné způsobilosti často upravují zvláštní právní předpisy. Příloha 2 živnostenského zákona uvádí vedle požadované odborné způsobilosti také odkaz na speciální právní předpisy.

V případě provozování autoškoly je dokladem požadované odborné způsobilosti profesní osvědčení vydané příslušným krajským úřadem (podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel) a 1 rok praxe v oboru.

Podnik jednotlivce

Živnost volná

Živnost volná nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. K získání živnostenského oprávnění musí být splněny všeobecné podmínky provozování živnosti. Živnost volná a obory, které náleží do živnosti volné, jsou uvedeny v *příloze 4* živnostenského zákona.

Živnosti koncesované

Koncesované živnosti je možné provozovat jen na základě státního povolení. Odborná způsobilost pro koncesované živnosti je upravena zvláštními předpisy. Živnosti koncesované jsou živnosti, které uvádí *příloha 3* živnostenského zákona. Jedná se např. o tyto živnosti:

- výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů,
- výzkum, vývoj, výroba, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin,
- vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní a střeliva,
- silniční motorová doprava,
- provozování cestovní kanceláře,
- provozování pohřební služby.

V příloze 3 jsou u každé koncesované živnosti uvedeny: požadovaná odborná a jiná zvláštní způsobilost, podmínky provozování živnosti (jejich splnění se vyžaduje na základě živnostenského zákona nebo podle zvláštních předpisů) a orgány státní správy, které se k žádosti o koncesi vyjadřují.

2.6 Jednotný registrační formulář

Ohlášení živnosti, případně žádost o koncesi, lze učinit nejen prostřednictvím živnostenského úřadu, ale také využitím Kontaktního místa veřejné správy – Czech POINT. Podání se učiní prostřednictvím jednotného registračního formuláře. Jednotný registrační formulář může být vyplněn v papírové podobě nebo elektronicky.

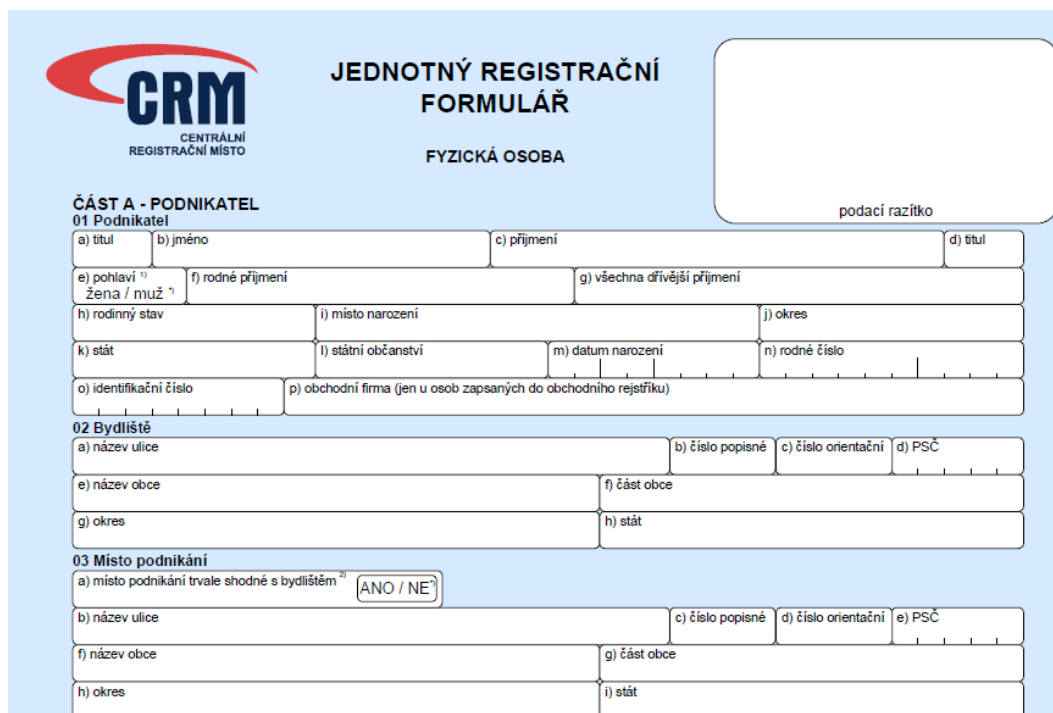
Jednotný registrační formulář nahrazuje různé typy formulářů, které podnikatel musel vyplnit a podat před zahájením podnikání, ale i během podnikání, a to na živnostenském úřadě, finančním úřadě, příslušné správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně.

2.7 Živnostenský rejstřík

Živnostenská oprávnění jsou evidována v živnostenském rejstříku (viz kapitola 1). Zápis do živnostenského rejstříku je proveden automaticky, podnikatel o něj nemusí žádat. Rejstřík je veřejným seznamem a na požádání živnostenský úřad vydává v listinné nebo elektronické podobě výpis. O ověření výpisu lze požádat také na kterémkoliv místě Czech POINT.

Podnik jednotlivce

Obr. 7: Ukázka části jednotného registračního formuláře⁸

CRM
CENTRÁLNÍ
REGISTRAČNÍ MÍSTO

**JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ
FORMULÁŘ**

FYZICKÁ OSOBA

podací razítko

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul   b) jméno   c) příjmení   d) titul

e) pohlaví¹⁾   f) rodné příjmení   g) všechna dřívější příjmení

žena / muž²⁾

h) rodinný stav   i) místo narození   j) okres

k) stát   l) státní občanství   m) datum narození   n) rodné číslo

o) identifikační číslo   p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)

02 Bydliště

a) název ulice   b) číslo popisné   c) číslo orientační   d) PSČ

e) název obce   f) část obce

g) okres   h) stát

03 Místo podnikání

a) místo podnikání trvale shodné s bydlištěm²⁾   ANO / NE³⁾

b) název ulice   c) číslo popisné   d) číslo orientační   e) PSČ

f) název obce   g) část obce

h) okres   i) stát

1. Jaké podmínky pro provozování živnosti bude muset splňovat podnikatel, který má ve výpisu z živnostenského rejstříku uveden předmět podnikání – výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona?
2. Uveďte rozdíly mezi ohlašovacími a koncesovanými živnostmi.
3. S použitím živnostenského zákona u následujících živností zjistěte:
  - a) o jakou živnost se jedná,
  - b) jaké podmínky musí živnostník splňovat.

Živnosti: psychologické poradenství, opravy silničních vozidel, výroba tabákových výrobků.
4. Vyhledejte v příloze živnostenského zákona, který orgán státní správy se bude vyjadřovat k žádosti o koncesi v případě cestovní kanceláře a taxislužby.
5. Vyhledejte v živnostenském rejstříku základní údaje o podnikatelích, které osobně znáte.

⁸ www.mpo.cz

Podnikání právnických osob

3 Podnikání právnických osob

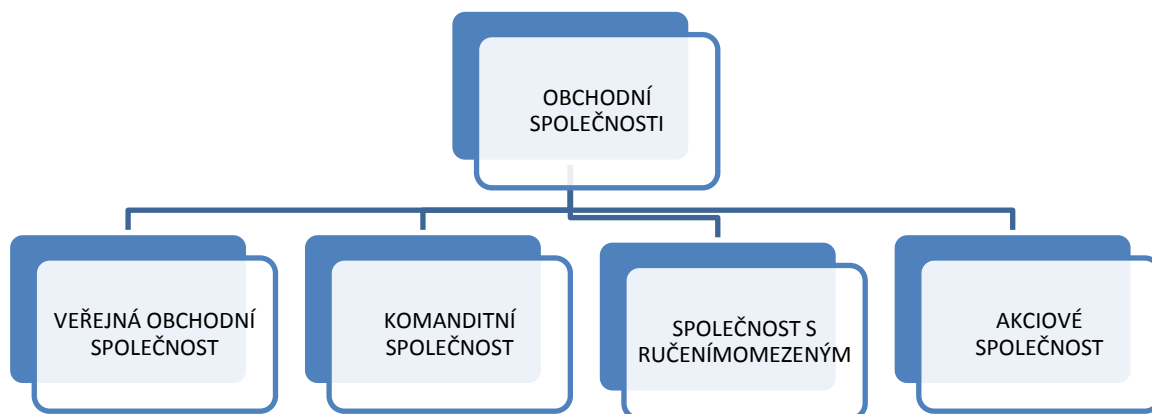
Právnické osoby podnikají nejčastěji jako **obchodní společnosti**, a to podle obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Podle obchodního zákoníku jsou obchodními společnostmi:

- veřejná obchodní společnost,
- komanditní společnost,
- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- evropská společnost,
- evropské hospodářské zájmové sdružení.

Evropská společnost a evropské zájmové sdružení jsou upraveny právem Evropských společenství a zvláštními právními předpisy.

V této kapitole budou uvedeny pouze společnosti dle schématu na obr. 7.

Obr. 7: Obchodní společnosti⁹

3.1 Obchodní společnosti

Obchodní společnost podle obchodního zákoníku je právnickou osobou založenou za účelem podnikání. Jiná než podnikatelská činnost je obchodním zákoníkem umožněna společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Obchodní společnosti budou nejprve představeny velmi obecně. Jejich specifika budou upřesněna u jednotlivých podob obchodních společností.

⁹ Vlastní zpracování

Podnikání právnických osob

Zakladatelé společnosti

Zakladateli společnosti mohou být *fyzické a právnické osoby*. Tyto osoby se také mohou účastnit na podnikání společnosti. Zakladatelé společnosti se následně stávají *společníky*.

Založení společnosti

Obchodní společnost se zakládá *společenskou smlouvou*, kterou podepisují všichni zakladatelé. Pravost podpisů zakladatelů musí být úředně ověřena.

Základní kapitál a vklady společníků

Základní kapitál společnosti je vytvořen *vklady společníků*. Vkladem je to, co se společník zavazuje vložit do majetku společnosti. Vklad společníků může být peněžité nebo nepeněžité, pokud je předmětem vkladu jiná penězi ocenitelná hodnota. Základní kapitál musí být vyjádřen v jednotkách české měny a je součástí *vlastního kapitálu*.

Vklad společníka vyjadřuje míru, jíž se společník podílí na základním kapitálu společnosti. Vkladem nese společník vždy podnikatelské riziko, protože splacený vklad se stává majetkem společnosti.

Příklad

Pokud pan Hora je jediným zakladatelem společnosti s ručením omezeným a do svého podniku vložil kapitál v podobě pozemku, budovy a peněží, pak jeho zahajovací rozvaha bude mít následující podobu. Vklady pana Horáka, které vytvářejí základní kapitál, jsou jak v peněžité podobě, tak v nepeněžité podobě (pozemek a budova provozovny).

Tab. 1: Zahajovací rozvaha podniku pana Hory¹⁰

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
Pozemek	800 000	Vlastní kapitál	2 900 000
Budova provozovny	2 000 000		
Peníze	100 000		

Ručení společnosti

Obchodní společnosti jako právnické osoby odpovídají za své závazky svým majetkem.

Ručení společníků

V zájmu ochrany věřitelů obchodních společností zákon¹¹ upravuje také ručení společníků za závazky společnosti. Podle rozsahu ručení společníků se rozlišuje ruční neomezené a ručení omezené.

Neomezeným ručením se rozumí ručení společníků za závazky společnosti, při kterém společníci ručí celým svým majetkem společně a nerozdílně (solidárně).

¹⁰ Vlastní zpracování

¹¹ Obchodní zákoník

Podnikání právnických osob

Omezeným ručením se myslí ručení, jehož rozsah je limitován určitou částkou. Omezené ručení je stanoveno do výše nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku.

Vznik společnosti

Společnost vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do **obchodního rejstříku**. Návrh na zápis do obchodního rejstříku musí být podán do 90 dnů od založení společnosti.

Zrušení a zánik společnosti

Společnost zaniká ke dni *výmazu* z obchodního rejstříku. Zániku společnosti předchází její *zrušení*.

1. Které obchodní společnosti upravuje obchodní zákoník a které jsou upraveny zvláštními zákony?
2. Jaký je rozdíl mezi založením a vznikem společnosti?
3. Společníci veřejné obchodní společnosti ručí neomezeně a společníci společnosti s ručením omezeným mají omezené ručení. Vysvětlete odlišné postavení těchto společníků ve vztahu k věřitelům společnosti.
4. Stanovte základní kapitál společnosti s ručením omezeným. Tři společníci vložili do společnosti následující peněžité a nepeněžité vklady: Jan Novotný peníze ve výši 150 000 Kč, Jiří Krompolec budovu v hodnotě 2 000 000 Kč a Karel Syrový automobil v hodnotě 300 000 Kč.

3.2 Veřejná obchodní společnost

Definice společnosti podle obchodního zákoníku

Veřejná obchodní společnost je společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společnou firmou a ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem.

Obchodní firma

Firma veřejné obchodní společnosti musí obsahovat označení: veřejná obchodní společnost nebo zkráceně veř. obch. spol. nebo v. o. s.

Zakladatelé

Zakladateli mohou být fyzické osoby i právnické osoby. Fyzická osoba musí splňovat všeobecné podmínky pro provozování živnosti podle živnostenského zákona. U právnické osoby musí tyto podmínky splňovat její statutární orgán, případně jím pověřený zástupce.

Založení společnosti

Společnost se zakládá na základě *společenské smlouvy*. Obchodní zákoník stanoví, co musí smlouva obsahovat. V případě veřejné obchodní společnosti v ní musí být uvedeno:

- firma a jméno společnosti,

Podnikání právnických osob

- společníci,
- předmět podnikání.

Vznik společnosti

Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podepisují všichni společníci a musí být k němu přiložena společenská smlouva.

Ručení společníků

Společníci ručí za závazky společnosti veškerým svým majetkem společně a nerozdílně.

Ručení společnosti

Veřejná obchodní společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Rozdělení zisku

Zisk se rozdělí mezi společníky rovným dílem. Stejně pravidlo platí také pro ztrátu, kterou společníci nesou rovným dílem.

Statutární orgán

Statutárním orgánem společnosti jsou všichni společníci.

3.3 Komanditní společnost

Definice společnosti podle obchodního zákoníku

Komanditní společnost je společnost, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (*komanditisté*) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (*komplementáři*).

Obchodní firma

Firma společnosti musí obsahovat označení komanditní společnost (kom. spol. nebo k. s.).

Zakladatelé

Zakladateli mohou být fyzické osoby i právnické osoby. Musí být splněna podmínka, že ve společnosti vzniknou dvě skupiny společníků – *komplementáři* a *komanditisté*. Pro komplementáře platí obdobně ustanovení obchodního zákoníku jako u společníků veřejné obchodní společnosti, tzn. komplementář – fyzická osoba musí splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti. Komanditisté musí do společnosti vložit vklad určený společenskou smlouvou, minimálně však 5 000 Kč.

Podnikání právnických osob

Založení společnosti

Společnost se zakládá na základě *společenské smlouvy*, která musí podle obchodního zákoníku obsahovat:

- firmu a sídlo společnosti,
- určení společníků,
- předmět podnikání,
- určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a kteří komanditisté,
- výši vkladu každého komanditisty.

Vznik společnosti

Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podepisují všichni společníci a přikládá se k němu společenská smlouva.

Ručení společníků

Komplementáři ručí za závazky společnosti neomezeně. Komanditisté mají omezené ručení, tzn. jen do výše dosud nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku.

Ručení společnosti

Komanditní společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Rozdělení zisku

Pokud rozdělení zisku není upraveno společenskou smlouvou, jsou pravidla stanovena v obchodním zákoníku. Zisk se rozdělí rovným dílem na část připadající společnosti a část určenou komplementářům. Část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí podle výše vkladu komanditistům. Druhá polovina zisku určená komplementářům se mezi ně rozdělí rovným dílem.

Statutární orgán

Statutárním orgánem jsou komplementáři.

1. Předpokládejme, že podnikáte jako jednotlivec – živnostník. Jaké důvody by vás mohly vést k založení veřejné obchodní společnosti? Co by se pro vás jako pro podnikatele změnilo a co by zůstalo nezměněné?
2. Porovnejte veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost.
3. Vyhledejte ve svém okolí (případně s využitím internetu) veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost. Seznamte se s jejich podnikatelskými aktivitami a vyhledejte oficiální informace o těchto společnostech v obchodním rejstříku. Pokuste se zjistit, proč si společníci zvolili tuto formu podnikání.

Podnikání právnických osob

3.4 Společnost s ručením omezeným

Definice společnosti podle obchodního zákoníku

Společnost s ručením omezeným je společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků a jejíž společníci ručí za závazky společnosti, dokud nebylo zapsáno splacení vkladů do obchodního rejstříku.

Obchodní firma

Firma společnosti musí obsahovat označení společnost s ručením omezeným (spol. s r. o., s. r. o.).

Zakladatelé

Společnost mohou založit fyzické osoby i právnické osoby. Společnost s ručením omezeným může být založena jednou osobou (fyzickou nebo právnickou). Společnost může mít nejvíce 50 společníků.

Základní kapitál

Výše základního kapitálu podle obchodního zákoníku musí činit 200 000 Kč a vklad jednoho společníka minimálně 20 000 Kč. Výše základního kapitálu a také vklady jednotlivých společníků se zapisují do obchodního rejstříku.

Založení společnosti

Pokud společnost zakládají alespoň dva společníci, pak dochází k založení společnosti na základě *společenské smlouvy*. Obchodní zákoník stanoví její povinné náležitosti:

- firmu a sídlo společnosti,
- určení společníků,
- předmět podnikání (činnosti),
- výši základního kapitálu a výši vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splacení vkladu,
- jména a bydliště jednatelů a způsob, jakým jednají jménem společnosti,
- jména a bydliště členů dozorčí rady (pokud se zřizuje),
- určení správce vkladu.

Ve společenské smlouvě může být určeno, že společnost vydá stanovy. V nich je upravena vnitřní organizace společnosti a podrobněji rozpracovávají obsah společenské smlouvy.

Pokud společnost zakládá jeden zakladatel, děje se tak na základě *zakladací listiny*.

Vznik společnosti

Společnost s ručením omezeným vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podepisují všichni jednatelé.

Podnikání právnických osob

Ručení společníků

Společníci ručí za závazky společnosti omezeně, tzn. do výše nesplaceného vkladu zapsaného do obchodního rejstříku.

Ručení společnosti

Společnost s ručením omezeným odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Rezervní fond

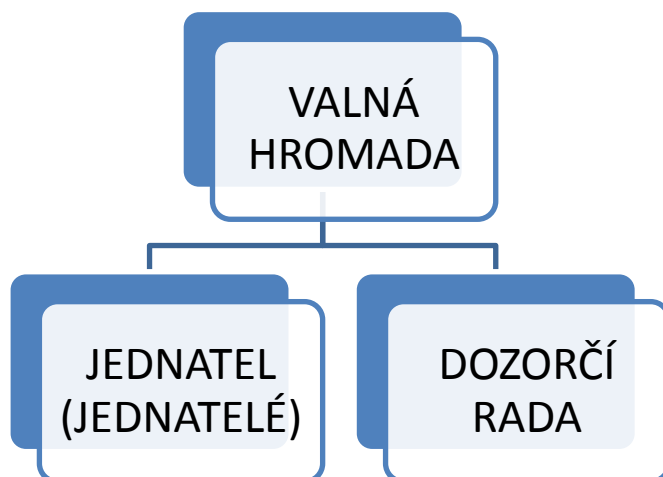
Společnost s ručením omezeným vytváří povinně podle obchodního zákoníku rezervní fond. Jedná se o fond tvořený ze zisku běžného účetního období po zdanění. Rezervní fond do výše 10 % základního kapitálu lze použít pouze k úhradě ztráty společnosti.

Rozdělení zisku

Zisk k rozdělení mezi společníky je určen valnou hromadou. Společníci se podílejí na zisku v poměru svých obchodních podílů, pokud ve společenské smlouvě není stanoveno něco jiného.

Orgány společnosti

Obr. 8: Orgány společnosti s ručením omezeným¹²

Valná hromada je **nejvyšším orgánem** společnosti a je tvořena všemi společníky. Do její působnosti např. patří:

- schválení roční účetní závěrky,
- schvalování stanov,
- rozhodování o změně společenské smlouvy,

¹² Vlastní zpracování

Podnikání právnických osob

- rozhodování o zvýšení nebo snížení základního kapitálu,
- jmenování a odvolání jednatelů,
- jmenování a odvolání členů dozorčí rady,
- vyloučení společníka.

Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více **jednatelů**. Jednatelé jsou jmenováni valnou hromadou. Jednatelům může být společník společnosti s ručením omezeným nebo jiná fyzická osoba.

Povinností jednatelů je zajistit řádné vedení předepsané evidence a účetnictví. Dále mají povinnost vést seznam společníků a informovat společníky o záležitostech společnosti.

Kontrolním orgánem je **dozorčí rada**. Nejedná se podle obchodního zákoníku o povinný orgán. K jejímu zřízení dojde, pokud tak stanoví společenská smlouva. Členové dozorčí rady jsou voleni valnou hromadou. Dozorčí rada musí mít alespoň tři členy.

Dozorčí rada:

- dohlíží na činnost jednatelů,
- nahlíží do obchodních a účetních knih a jiných dokladů a kontroluje obsažené údaje,
- přezkoumává účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku a předkládá své vyjádření valné hromadě,
- podává zprávy valné hromadě.

1. Uveďte společné a rozdílné rysy:

- společnosti s ručením omezeným a veřejné obchodní společnosti,
- společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti.

2. Popište, jak byste postupovali, kdybyste se jako podnikatelé rozhodli pro tuto formu podnikání.

3. Vytvořte si přehled podniků, které jsou společnostmi s ručením omezeným. Popište jejich předmět podnikatelské či jiné činnosti. Vyhledejte o nich dostupné informace v obchodním rejstříku a porovnejte je s tím, co jste se právě o společnosti s ručením omezeným naučili.

3.5 Akciová společnost

Definice společnosti podle obchodního zákoníku

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě.

Obchodní firma

Firma společnosti musí obsahovat označení akciová společnost (akc. spol., a. s.).

Akcie

Akcie je cenný papír, s nímž jsou spojena práva jejího majitele (akcionáře) jako společníka akciové společnosti. Obchodní zákoník stanoví tato práva:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podnikání právnických osob

- podílet se podle zákona a stanov na řízení akciové společnosti,
- podíl na zisku,
- podíl na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.

Podoba akcie

Akcie mohou být vydány v *listinné podobě* (listinné akcie) nebo v *zaknihované podobě* (zaknihované akcie). Zaknihované akcie, které byly vydány v České republice, jsou vedeny v evidenci *Centrálního depozitáře cenných papírů, a. s.* CDCP, a. s. je dceřinou společností Burzy cenných papírů Praha, a. s.

Akcie musí obsahovat:

- firmu a sídlo společnosti,
- jmenovitou hodnotu,
- označení formy akcie, u akcie na jméno firmu, název nebo jméno akcionáře,
- výši základního kapitálu a počet akcií k datu emise akcie,
- datum emise.

Listinná akcie musí obsahovat i číselné označení a podpis člena nebo členů představenstva.

Obr. 9: Web centrálního depozitáře¹³

Forma akcie

Akcie může znít na majitele nebo na jméno.

Akcie na majitele neobsahuje jméno osoby akcionáře a je vždy volně převoditelná. U akcie na majitele je oprávněnou osobou ten, který akcii předloží.

¹³ www.centralnidepozitar.cz

Podnikání právnických osob

Akcie na jméno musí obsahovat jméno akcionáře a její převod může být omezený stanovami, ale nelze jej vyloučit. Listinná akcie je převoditelná rubopisem a předáním. Vydá-li společnost akcie na jméno, je povinna vést seznam akcionářů.

Druhy akcií

Kmenové akcie jsou cenným papírem, se kterým jsou spojena práva akcionáře podílet se na řízení akciové společnosti, podílet se na jejím zisku a v případě zániku společnosti na likvidačním zůstatku.

Vedle kmenových akcií, se kterými nejsou spojena žádná zvláštní práva, může podle obchodního zákoníku společnost vydat zaměstnanecké akcie a prioritní akcie.

Zaměstnanecké akcie mohou nabývat zaměstnanci společnosti za zvýhodněných podmínek. Zaměstnanci nemusí splatit celý emisní kurs akcií.

Akciová společnost podle svých stanov může vydávat také **prioritní akcie**. S těmito akciemi jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku.

Zakladatelé společnosti

Společnost může být založena jedním zakladatelem, pokud je jím právnická osoba. Jinak může být založena dvěma nebo více zakladateli.

Základní kapitál

Minimální výše základního kapitálu závisí na způsobu založení společnosti. Základní kapitál společnosti založené *s veřejnou nabídkou akcií* musí činit alespoň 20 000 000 Kč. Základní kapitál společnosti založené *bez veřejné nabídky akcií* musí činit alespoň 2 000 000 Kč.

Založení společnosti

Pokud akciovou společnost zakládá dva nebo více zakladatelů, uzavřou **zakladatelskou smlouvu**. Jediný zakladatel zakládá společnost **zakladatelskou listinou**.

Obchodní zákoník stanoví, co musí zakladatelská smlouva nebo zakladatelská listina obsahovat. Jedná se např. o tyto náležitosti:

- firmu, sídlo a předmět podnikání (činnosti),
- navrhovaný základní kapitál,
- počet akcií a jejich jmenovitou hodnotu,
- podobu, v níž budou akcie vydány, a určení, zda budou akcie znít na jméno nebo na majitele,
- kolik akcií který zakladatel upisuje, za jaký emisní kurs,
- návrh stanov.

Emisní kurs akcie je částka, za níž společnost vydává akcie. Emisní kurs podle obchodního zákoníku nesmí být nižší než jmenovitá hodnota akcie. Rozdíl mezi emisním kursem a jmenovitou hodnotou tvoří **emisní ážio**.

Podnikání právnických osob

Založení společnosti na základě veřejné nabídky akcií

Veřejná nabídka akcií se vhodným způsobem uveřejní. K upsání akcií dochází zápisem do listiny upisovatelů. Zápis obsahuje počet, jmenovitou hodnotu, formu, popřípadě druh upisovaných akcií, emisní kurs upsaných akcií a lhůty pro splácení upsaných akcií. Ze zápisu musí být zřejmý upisovatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba.

Při splacení vkladu nebo jeho části před zápisem společnosti do obchodního rejstříku vydá správce vkladu upisovateli potvrzení o upsání akcií. Po zápisu do obchodního rejstříku je potvrzení vyměněno za *zatímní list*.

Ustavující valnou hromadu svolávají zakladatelé. Její konání musí být nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy bylo dosaženo navrhovaného základního kapitálu. Ustavující valná hromada se může konat, když bylo splaceno 30 % jmenovité hodnoty akcií.

Ustavující valná hromada

- rozhoduje o založení společnosti,
- schvaluje stanovy společnosti,
- volí orgány společnosti.

Průběh ustavující valné hromady se osvědčuje notářským zápisem.

Založení společnosti bez veřejné nabídky akcií

Pokud se zakladatelé v zakladatelské smlouvě dohodnou, že upíší akcie na celý základní kapitál společnosti, pak se nevyžaduje veřejná nabídka akcií a nemusí se konat ustavující valná hromada.

Vznik společnosti

Akciová společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podává představenstvo a podepisují ho všichni členové představenstva.

Stanovy

Akciová společnost musí mít stanovy. Povinný obsah stanov je upraven obchodním zákoníkem.

Ručení akcionářů

Akcionáři za závazky společnosti neručí, jejich ručení je absolutně omezené.

Ručení společnosti

Akciová společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Rezervní fond

Akciová společnost vytváří povinně podle obchodního zákoníku rezervní fond. Jeho tvorba a výše se řídí stanovami společnosti a obchodním zákoníkem.

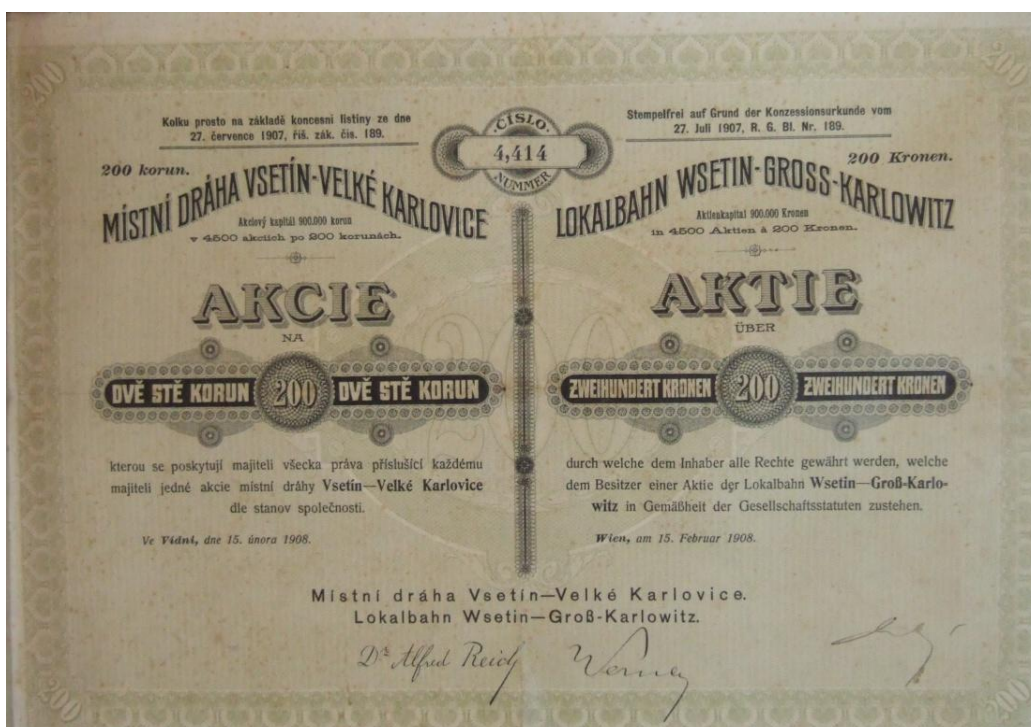

Podnikání právnických osob

Rozdělení zisku

Akcionáři mají právo na podíl na zisku akciové společnosti, který valná hromada společnosti schválila k rozdělení. Podíl se určuje poměrem jmenovité hodnoty akcií daného akcionáře k jmenovité hodnotě akcií všech akcionářů.

Obr. 10: Akcie z roku 1908¹⁴

Orgány společnosti

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Akcionář se zúčastňuje valné hromady osobně nebo v zastoupení na základě plné moci.

Valná hromada se koná nejméně jednou za rok a svolává ji představenstvo.

Do působnosti valné hromady např. patří:

- rozhodování o změně stanov,
- rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu,
- volba a odvolání členů představenstva,
- volba a odvolání členů dozorčí rady,
- schválení řádně nebo mimořádné účetní závěrky,
- rozhodování o odměňování členů představenstva a dozorčí rady,

¹⁴ Vlastní zpracování

Podnikání právnických osob

- rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací, jmenování likvidátora,
- rozhodnutí o fúzi.

Pokud má akciová společnost jediného akcionáře, nekoná se valná hromada. Působnost valné hromady vykonává tento akcionář.

Obr. 11: Orgány akciové společnosti¹⁵

Představenstvo je statutárním orgánem společnosti. Tento orgán řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem. Představenstvo rozhoduje o všech záležitostech společnosti, pokud o nich ze zákona nerozhoduje valná hromada nebo dozorčí rada.

Představenstvo zabezpečuje obchodní vedení společnosti a předkládá valné hromadě ke schválení roční účetní závěrku (řádnou, mimořádnou a konsolidovanou) a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty. Představenstvo předkládá valné hromadě také zprávu o podnikatelské činnosti společnosti a o stavu jejího majetku (zpráva je součástí výroční zprávy).

Členy představenstva volí a odvolává valná hromada. Funkční období jednotlivých členů představenstva určují stanovy a nesmí přesáhnout pět let. Představenstvo má nejméně tři členy. Toto pravidlo se nevztahuje na společnost s jedním akcionářem.

Představenstvo se řídí zásadami a pokyny schválenými valnou hromadou, pokud jsou v souladu s právními předpisy a stanovami společnosti.

Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a uskutečňování podnikatelské činnosti společnosti. Členové dozorčí rady jsou oprávněni nahlížet do všech dokladů a zápisů týkajících se činnosti společnosti. Kontrolují, zda jsou řádně vedeny účetní zápisy, zda jsou v souladu se skutečností. Do kompetence dozorčí rady také

¹⁵ Vlastní zpracování

Podnikání právnických osob

patří prověřovat, zda podnikatelská činnost společnosti je prováděna nejen v souladu s pokyny valné hromady, ale také stanovami a právními předpisy.

Dozorčí rada přezkoumává účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty a předkládá své vyjádření valné hromadě. Členové dozorčí rady se účastní valné hromady společnosti a jsou povinni seznámit valnou hromadu s výsledky své činnosti.

Dozorčí rada musí mít podle obchodního zákoníku nejméně tři členy.

1. Jaká práva mají akcionáři?
2. Vysvětlete tyto pojmy:
  - a) jmenovitá hodnota akcie,
  - b) emisní hodnota akcie,
  - c) emisní ážio,
  - d) základní kapitál akciové společnosti.
3. Jakým způsobem budete prokazovat vlastnictví akcií v zaknihované podobě?
4. Vytvořte pozvánku na valnou hromadu fiktivní akciové společnosti a uveďte v ní jednotlivé body programu.
5. V obchodním zákoníku vyhledejte, co by měly obsahovat stanovy společnosti.
6. Předpokládejme, že váš podnik má podobu společnosti s ručením omezeným. Uveďte hlavní důvody, proč byste s. r. o. transformovali na akciovou společnost.

LITERATURA

LITERATURA

KLÍNSKÝ, P., MUNCH, O. *Ekonomika 1: pro obchodní akademie a ostatní střední školy*. Praha: Eduko, 2011. ISBN 978-80-87204-34-4.

SYNEK, M. aj. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 200. ISBN 978-80-247-1992-4.

SRPOVÁ, Jitka. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

Česká republika. Živnostenský zákon. In: *Sbírka zákonů*. 1991, č. 455, částka 87. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/>

Česká republika. Obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 1991, č. 513, částka 98. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/>